

ἐν τύπ. Ἀργαλειὸ Ἰθάκ. Ἀργαλειὸς Στερελλ. (Παρνασσ.)

β) Ἡ ὀπισθία κυλινδρική ράβδος τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ ἐπὶ τὴν ὁποίαν περιτυλίσσεται ὁ στήμων Θράκ. (Σαρεκκλ. Μπόβ.) κ.ά.: *Ξεποτυλίγω τὸν ἀργαλειὸ Σαρεκκλ.* Συνών. ἀντὶ πεισινό. γ) Πληθ. ἀργαλειά, αἱ δύο κυλινδροειδείς ράβδοι τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ ἐπὶ τῶν ὁποίων περιτυλίσσεται ἐπὶ μὲν τοῦ ὀπισθίου ὁ στήμων, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐμπροσθίου τὸ ὕφασμα Θράκ. (Στέρν. κ.ά.) Μέγαρ. Προπ. (Ὁρτάκ. Πάνορμ.) κ.ά.: *Πισινὸ ἀργαλειό, ὁροσινὸ ἀργαλειό* Ὁρτάκ. Μέγαρ. Πάνορμ. Συνών. *μπροστινὸ ἀντί, πεισινὸ ἀντί* (ἰδ. ἀντὶ 1 β). δ) Τὸ ὑφασμένον μέρος τοῦ ἱστοῦ Κρήτ. ε) Ὁ στήμων ἑτοιμος νὰ τεθῇ ἐπὶ τὸν ἱστὸν Ρόδ. 3) Τὸ γεωργικὸν ἐργαλεῖον Πελοπ. (Μεσσ.) 4) Τὸ ἀνδρικὸν αἰδοῖον πολλαχ. 5) Ὁρθογώνιον τετράπλευρον ἐκ τεσσάρων ξύλων συνηρμοσμένων εἰς τὸ ὁποῖον προσδενόμενα εἰς τὰς τέσσαρας πλευράς ἀπλώνονται πρὸς στέγνωμα τὰ μανδήλια τῆς κεφαλῆς μετὰ τὴν βαφὴν Σῦρ. (Ἑρμούπ.) 6) Ταλασιουργικὸν ὄργανον διὰ τοῦ ὁποῖου ἐξάγεται ἡ ἐκ τῶν βομβυκίων ἀναλυομένη μέταξα Κρήτ. (Σέλιν.) Συνών. *ἀνέμη 2*. 7) Σάκκος δικτυωτὸς πλεκτὸς ἐκ σπάγγου διὸ ὁποῖου ἀλιεύονται ὄστρεα Ἄνδρ. Θράκ. (Μάδυτ.) 8) Ὡς ναυτικὸς ὄρ., εἶδος μαχαίρας τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται, ὅταν πρόκειται νὰ κάμουν *μπαγέττα* τῆς βάρκας Ναύστ. 9) Παιδιά τις ὁμοία πρὸς τὸν παρ' ἀρχαίους ἱμαντελιγμόν Ἡπ. (Ἄρτ.) 10) Οὐδ. καὶ θηλ., ἡ μαγειρικὴ τέχνη Κρήτ. (Σφακ.): *Ἐκαμες καλὸ ἀργαλειό* (ἐμαγεύευσες καλὸν φαγητόν). *Ἐκαμες πάλι ἀργαλειά!* (εἰρων. ἦτοι ἔκαμες κακὸν φαγητόν, ἀνάλατον, ἄβραστον κττ.)

* **ἀργάλειος** ἐπίθ. ἐργάλειος Ἡπ. ἀργάλειος Ἡπ. Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀργαλειό.

1) Ὁ σύγχυσιν καὶ ταραχὴν προξενῶν, διαβολεύς, ραδιοῦργος (διὰ τὴν σημ. πβ. τὰς μεταφ. φρ. τῆς λ. ἀργαλειό 1). 2) Ζωηρός, ἄτακτος, συνήθως ἐπὶ παιδός.: *Τὶ ἀργάλειος ποῦ εἶνι!* 3) Εὐφυής.

ἀργαλεύω Κρήτ. (Σφακ.) — Λεξ. Δημητρ. ἀργαλείων Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀργαλειό.

Α) Κυριολ. 1) Κινῶ Λεξ. Δημητρ.: *Ὅλο κι ἀργαλεύεις τὰ ποδάρι σου.* 2) Ἀναδιφῶ τι πρὸς ἀνεύρεσίν τινος Λεξ. Δημητρ.: *Τὶ ἀργαλεύεις κάθε μέρα τὰ μπαούλα;* Συνών. *ἀνακατεύω Α3β, ψάχνω.* 3) Μαγειρεύω Κρήτ. (Σφακ.): *Πάω ν' ἀργαλέψω.*

Β) Μεταφ. 1) Ἐμβάλλω εἰς σύγχυσιν καὶ ἀταξίαν, ραδιοῦργῳ Στερελλ. (Αἰτωλ.) — Λεξ. Δημητρ.: *Ὅλ' αὐτὸς οὐ διαουλάνθρουπος τ' ἀργαλεύ' Αἰτωλ. Δουλειὰ τὸ 'χει ν' ἀργαλεύῃ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο Λεξ. Δημητρ.* Συνών. *ἀνακατεύω Β3, ἀνακατῶνω Β5.* 2) Ἐρεθίζω, ἐξεγείρω Στερελλ. (Αἰτωλ.): *Τ' ἀργάλιβι τοῦ πιδὶ κι γι' αὐτὸ τὰ εἶχι μὶ τ'ς γουνέους τ' (ἐμάλωνα μὲ τοὺς γονεῖς του).* Συνών. *ἀγγρίζω 1, ἀναγγρίζω Α1, ξαγγρίζω, ξαναγγρίζω, παραγγρίζω.*

ἀργαλίστρα ἡ, Πελοπ. (Ἄργ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀργαλειός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίστρα ἀποσπασθείσης ἐκ τοῦ *μοδίστρα*.

Γυναῖκα ὑφαίνουσα, ὑφάντρια: Ἄσμ.

Γὼ θὰ σοῦ πάρω μηχανή, | Ἐλένη Καλαματιανή, νὰ λέγῃσαι μοδίστρα, | μοδίστρα, ὅχι ἀργαλίστρα.

ἀργαλίτσα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀργαλειό καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίτσα ἄνευ σημ. ὑποκοριστικῆς.

Ὁ ὑφαντικὸς ἱστὸς: Ἄσμ.

Μάννα, μ' ἑκακοπάδρεψες καὶ μ' ἔδωκες 'ς τοοὶ κάβους, μὰ 'γὼ 'ς τοοὶ κάβους δὲ βαστῶ, γλυκὴ κρασί δὲ δίνω, γιὰτ' ἀργαλίτσα δὲ λαλεῖ καὶ κοῦκοι δὲ φωνιάζον (φωνιάζουν). Συνών. ἰδ. ἐν λ. ἀργαλειό 2.

ἀργανᾶς ὁ, Θράκ. (Ὁρτάκ.) Μακεδ. (Σιάτ. Σισάν.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἰς τὴν συνθηματικὴν γλῶσσαν, Τοῦρκος διοικητής, *πασᾶς*, ὑπουργός.

ἀργανέλλο τό, Ἰων. (Κρήν.) Κάλυμν. Ναύστ. Σύμ. κ.ά. *γαργανέλλο* Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *arganello*.

1) Ὡς ναυτικὸς ὄρ., μηχανὴ διὰ τῆς ὁποίας ἀνυψοῦνται βάρη ὡς ἡ ἄγκυρα κττ. Κάλυμν. Ναύστ. Σύμ. κ.ά. 2) Ὁργανον ἀλιείας Ἰων. (Κρήν.) Πόντ. (Οἶν.)

ἀργαούκουντά γι Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀργά.

Ἀπροσ. γίνεται ἐσπέρα, *βραδυάζει*: *Ἄμα ἔκη ἀρχινίζοντα ν' ἀργαούτση* (ἄμα ἤρχιζε νὰ βραδυάζη).

* **ἀργαρινὸς** ἐπίθ. ἀργαρινή ἡ, Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἀργά καὶ τῆς καταλ. -αρινός.

Βράδυ, ἐσπέρα: *Μὲν ἀργαρινή ἔτυχι νὰ σ'νουβριθῇ μ' ἕνα γιουλιάση τ' (νὰ συναντηθῇ μὲ ἕνα φίλον του).*

ἀργασί ἡ, Ἄνδρ. Ἡπ. Θράκ. (Σηλυβρ.) Κάμπ. Κύνθ. Πελοπ. (Λακων.) κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. ἀργασ' Μακεδ. (Καστορ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν. Ἄρτοτ.) κ.ά. *ἔργασι* Σῦρ. Τήν.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀργάζω.

1) Ἡ βράσις τῶν βαλανιδίων τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ χρησιμοποιεῖται εἰς πλύσιν συνήθως τῶν πίθων Πελοπ. (Λακων.) 2) Ἡ κατεργασία τοῦ δέρματος, βυρσοδεψία Ἡπ. Θράκ. (Σηλυβρ.) Κάμπ. Πελοπ. (Λακων.) Στερελλ. (Ἀκαρναν. Ἄρτοτ.) κ.ά.: *Θέλει ἀργασί τὸ πετσί Σηλυβρ.*

3) Ἡ βυρσοδεψικὴ ὕλη εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβάλλονται τὰ δέρματα πρὸς κατεργασίαν Μακεδ. (Καστορ.) Στερελλ. (Ἀκαρναν.) κ.ά. 4) Ἡ κατὰ τὸ ἔαρ καλλιέργεια τῆς γῆς Ἄνδρ. Κύνθ. Σῦρ. Τήν.

Πβ. ἀργασία, ἄργασμα.

ἀργασία ἡ, Εὐβ. (Αὐλωνάρ. κ.ά.) ἀργασία Καλαβρ. (Μπόβ.) ἀργασά Μακεδ. (Κοζ.) ἀργασά Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Καλύβ. Πλατανιστ.) Λήμν. Σάμ. ἀργασά Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀργάζω. Πβ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,226.

1) Ἡ κατεργασία τοῦ δέρματος διὰ δεψικῶν οὐσιῶν, βυρσοδεψία Μακεδ. (Κοζ.): *Ἡ ἀργασίᾶ ἔγινε καλή.* 2) Ἡ καλλιέργεια τῆς γῆς, ἀροτρίασις Καλαβρ. (Μπόβ.): *Βούδια γι' ἀργασία τσαὶ βουτουλῖαι γιὰ σποριά Σάμ. (βόδια δι' ἀροτρίασιν καὶ ἀγελάδες διὰ σποράν) Μπόβ.* β) Ἀγρός μένων ἀκαλλιέργητος πρὸς ἀνάπausιν Καλαβρ. (Μπόβ.) 3) Ἀγρός σπαρμένος διὰ βάμβακος, ὀσπρίων, πεπονίων, σιγαμίου καὶ τῶν ὁμοίων ὀψίμων καρπῶν Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Καλύβ. Πλατανιστ.) Ἰμβρ. Λήμν. κ.ά.: *Τὰ 'χου ἀργασίες τὰ χωράφια μου Αὐλωνάρ. Θὰ τὸ κάμω τὸ χωράφι μου ἀργασά Πλατανιστ. Ἡ ἀργασά θέλει τρία καὶ τέσσερ' ἀλέτρια καλὰ (ὁ ἀγρός ὁ μέλλων νὰ σπαρῇ διὰ βάμβακος, ὀσπρίων κττ. πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ καλῶς) αὐτόθ. Ἐβριξί κι γινηκαν καλὲς οἱ-ῖ-ἀργαθὲς φέτου Ἰμβρ.*

Πβ. ἀργασί, ἄργασμα.

ἀργασμα τό, πολλαχ. ἀργαμ-μα Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀργάζω.

1) Ἀφέψημα φύλλων βαλανιδέας, δάφνης καὶ δεν-

